

Karjalatar

N:o 21 – 20.2.1900

Kirje Ameriikasta.

Ispeming, Michigan valtio, tammik. 25 p. 1900.

Lienee ehkä hupaista Karjalattaren lukijoille tutustua lähemmin meidän Ameriikan suomalaisten oloihin ja toimintoihimme täällä kaukaisella maalla.

Suomalaisia on täällä lewinnyt yli koko tämän lawean maan kaikille ilmansuunnille, Atlannin rannoilta aina äärimmäiseen länteen Tyynenmeren rannoille saakka. He työskentelewät täällä, melkeinpä jo saattaa sanoa, kaikilla siwistyneen yhteiskunnan toimialoilla. Henkisellä toimialalla työskentelewiä on wielä vähän, waan hywällä alulla on kuitenkin henkinenkin wiljelys. Muutamia suomalaisia toimii jo sekä ylhäisempäin että alhaisempain koulujen opettajina englanninkielisissäkin kouluissa; sitä paitsi suomalaisten äskettäin perustamassa suomenkielisessä koulussa niinkutsutussa Suomi-opistossa, joka sijaitsee Hancockin kaupungissa Michiganin waltiossa. Tuolle opistolle rakennettiin wiime vuonna uljas talo punaisesta kiwestä, se tuli maksamaan 115,000 Suomen markoissa. Tuo summa kootaan kaikki wapaaehtoisilla yksityisten lahjoilla. Welkana tuo rakennussumma wielä on nykyään on. Tulewaisuus näyttää miten se tulee suoritetuksi. Rohkea yritys se waan on sen homman johtawilta miehiltä. Sitä paitsi on kolu kannatettawa kaikkinen wuotuisine menoinensa myöskin wapaaehtoisilla lahjoilla. Suoranaisia tuloja sillä ei ole muuta kuin oppilasten lukukausimaksut, joka on 25 dollaria wuodessa jokaiselta oppilaalta. Nykyään on koulussa 35 oppilasta. Johtajan sanotaan saawan palkkaa 900 dollaria wuodessa ja luonnontieteitten opettaja kuuluu saawan 800 dollaria, muitten opettajain palkkamääristä en ole saanut tietää; 5 opettajaa siellä kuuluu toimiwan. Tulewaisuus senkin näyttää mitä tuloksia tuo opisto tulee antamaan. Se waan on warma, että kyllä siinä johtawat miehet saawat olla liikkeessä haaliessaan kokoon kannatuswaroja, warsinkin kun kansan mielipiteet koulun tarkoituksen suhteen owat jakaantuneet kahteen wastakkaiseen leiriin. Toiset näkewät tuossa koulussa suomalaisuuden säilyttämisen turwan tulewaisuudessa, täällä wierasten

Kirje Ameriikasta.

Ispeming, Michigan waltio,
tammik. 25 p. 1900.

Lienee ehkä hupaista Karjalattaren lukijoille tutustua vähän lähemmin meidän Ameriikan suomalaisten oloihin ja toimintoihimme täällä kaukaisella maalla.

Suomalaisia on täällä lewinnyt yli koko tämän lawean maan kaikille ilmansuunnille, Atlannin rannoilta aina äärimmäiseen länteen Tyynenmeren rannoille saakka. He työskentelewät täällä, melkeinpä jo saattaa sanoa, kaikilla siwistyneen yhteiskunnan toimialoilla. Henkisellä

kansain keskellä. Toiset taas epäilewät sitä ja arwelewat, että ei minkäänlaiset suomalaiset koulut woi pelastaa nousewaa sukupolwea hukkumasta ameriikkalaiseen kansallismereen. Sentähden arwelewat olewan turhaa woiteen haaskausta uhrauta warojansa tuon Suomi-opiston kannatukseksi. Waan opiston johtawilta miehiltä ei puutu rohkeutta ja kerjäämistaitoa warojen kokoon haalimisessa; kuinka sitte käynee lopputileissä.

On sitte wielä suomalaisia henkisiä työmiehiä koneinsinööreinä, jotka owat etewiä alalansa, on myös lakimiehiä, lääkäreitä, kirjailijoita, sanomalehtimiehiä, waan pappeja kaikista lukuisammin, sekä kotimaassa oppineita että myös täällä leiwotuita; papin ammattiin täällä ei waadita kowinkaan paljon tietoja, siihen woi pi helposti päästä ja saada pappeuskirjan mikä suupalitto räyhääjä hywänsä; niinpä tuo pappien

ryhmä onkin kowin kirjawa täällä. Kotimaassa oppinsa saaneilla kunnollisilla pappismiehillä olisi täällä kiitollista ja hywin palkittua työalaa useissa paikoin suomalaisten keskuudessa, sillä kansa alkaa kaikkialla kaiwata todellisia pappeja sielunhoitajikseen, eiwät enää tyydy kaikenmoisiin humbuugiräyhääjiin. Etenkin nuorille vähäwaraisille pappismiehille olisi edullista tulla tänne korjaamaan raha-asioitaan, silla kansa täällä on tottunut ja on myöskin tilaisuudessa warallisuuden suhteen maksamaan papillensa runsaasti hänen tehtäwistään. Papin wakituinen kuukauspalkka eri seurakunnissa waihetlee 66-80 ja 100 dollarin välillä, pariskuntain wihkimisestä on yleinen taksa 5 dollaria; hautaamisesta ja lasten kastamisesta 2 dollaria, rippikoululapsilta 5 dollaria. Tiedän täällä seurakuntia, joissa pappi kerää noissa mainituissa toimituksissa vähintään 1,500 dollaria wuodessa, ja koko wuositulo tekee noin 3,000 dollarin paikoille, se on 15,000 Suomen markkaa, joka wastaa parhaampia kirkkoherran tuloja Suomessa. Olen tässä maininnut muutamia piirteitä henkiseltä työalalta, niinpä käänny kertomaan aineellisuuden alalta.

Kansamme miehiä ja naisia työskentelee täällä kaikenlaatuisilla ruumiillisen työn aloilla: Atlantin rantamailla, Uuden Englannin waltiossa työskentelewät kansalaisemme monissa erilaatuisissa tehtaissa niin kuin kutomo-, rauta-, kiwenhakkuu- ja jalostustehtaissa.

Michiganin waltion pohjoisosassa, jossa luulakseni on kaikkein enin suomalaisia, työskentelewät he kaiwanto- ja metsätöissä ja ansaitsewat nykyään keskimäärin 2 dollaria, se on 10 markkaa, päiwässä. Länsiwaltioissa, joissa on kulta-, hopia-, kupari- ja hiilikaiwoksia, työskentelee kansalaisemme yksinomaan kaiwannoissa, siellä on seisowat palkat 3½ dollaria päiwältä. Keskiwaltioissa kuten Minnesotassa ja Dakotassa, on suomalaisia paljon maanwiljelijöinä, paljon on niitten joukossa kohonnut aiwan rutiköyhästä hywiin waroihin; kyllä kunto auttaa Ameriikassa.

Äärimmäisessä lännessä Tyynen meren rannoilla työskentelee kansalasiamme suuret joukot kalastajina ja ansaitsewat hywiä tuloja. On siellä lännenkin liepeillä osa suomalaisia asettunut maanwiljelijöiksi. Sitäpaitsi toimii suomalaiset kaikkialla kaikenlaatuisten liikeammattien aloilla. Aineellinen hywinwointi on nykyään Ameriikassa yleinen kautta koko tämän laajan maan. Kaikenlaatuiset työt ja tuotantohommat owat kaikkialla mitä wilkkaammassa käynnissä ja ei-

hän täällä puutu luonnon aarteita, joista sopii perkata rikkauksia ilmoille. Maan syntyperäinen ameriikkalainen ei halua waiwata ruumistaan kowalla työllä, hän tahtoo elää mukawasti, siksipä hän harjoittaakin itsensä Busines-mieheksi waikka minkä laatuiseksi ja niillä aloilla hän onkin mestarimaailaman parasta laatua; siksipä jääkin kowat työt ulkomaalaisten haltuun.

Niin, kuten jo edellä sanottu, täällä on yleinen hywinwointi ja tyytywäisyys.

Waan sieltä rakkaasta synnyinmaasta kuuluu hätähuutoja ja ahdistettuja ääniä waikka minkälaisia. Milloin siellä pimenee waltiollinen taiwas synkäksi ja kauhua herättäwäksi uhaten kansamme kukoistawaa henkistä edistymistä ehkäistä, milloin luonnonwoimain tuottamat tuhot uhkaawat nälkäkuolemalla ja kaikenlaisilla kärsimyksillä kansamme heikompia lapsia. Kaikkia noita armaan Suomiäitin ahdistuksia emme Ameriikan suomalaiset katsele kylmäkiskoisesti ja wälinpitämättömästi, waan kaiken mahdollisuuden mukaan koetamme niitä liewentää. Meillä täällä on harras halu yhteisesti ottaa osaa Suomen ahdistusten torjumiseen. Niinpä wime kewännäkin oltiin täällä kautta koko maan wilkkaassa liikkeessä Suomen waltiollisen puristuksen suhteen, koettaen kaikin tawoin saada käännytyksi walistuneen maailman huomiota Suomen kalliimpiin asioihin.

Nyt taas kun katowuoden tuottamat tuhot ahdistawat kotoisen kansan lapsia, niin on täällä taas yli koko Ameriikan hommattu oikeen innolla warojen keräämisessä Suomen hädänalaisten seutujen awustamiseksi. Calumetissa, tuossa suomalaisten suurimmassa pesäpaikassa ja kaikkien hywäin rientojen keskuksessa, pantiin tämäkin ylewälaatuinen toiminta alkuun ja sieltä kehoitettiin muitakin paikkoja ryhtymään samanlaatuiseen laupeuden työhön. Tarmolla ja innolla owat calumetilaiset toimineet tuossakin jalossa asiassa ja owat kokoon saaneet tuon siewoisen summan lähes 20,000 markkaa, jotka on lähetetty Oulun, Waasan ja Kuopion lääneissä jaettawaksi lahjoina kipeimmin tarwitsewille etupäässä orwoille ja suurilapsijoukkoisille työwäen luokassa. Senlaiset määräykset on laitettu rahain mukana.

Samaa calumetiläisten esimerkkiä on noudatettu useissa muissakin suomalaisten olopaikoissa. On pidetty iltamia, joissa on koottu waroja edellä mainittuun tarkoitukseen. Niinpä täälläkin Ispheingissä, jossa on tuhatkunta suomalaista. Pidettiin iltama tämän kuun 20 päiwä, sii-

tä puhdas tulo heti 206 doll., tuo summa jaettiin kolmen läänin kesken. Oulun ja Waasan läänien osaksi tuli 75 dollaria. Jäännöksen 56 dollaria esitti tämän kirjoittaja Kuopion läänissä Nurmeksen kuntaan, kunnallislautakunnan välityksellä jaettavaksi edellä mainittujen määräysten mukaan. Sen johdosta kun tyrkyllä oli Karjalattarissa seikkaperäiset selitykset katovuoden synnyttämistä suunnattomista tappioista Nurmeksen kunnassa, toimitin tämän vaikka pienenkin ameriikkalaisen lahjan sinne tulemaan. Saawat siitä toki muutamat kowan onnen lapset apua kipeimpään tarpeeseensa.

Erehtywät suuresti kaikki ne parjaajat, jotka nimittewät Ameriikkaan siirtyneitä suomalaisia isänmaansa pettureiksi. Meidän työmme ja toimintamme synnyinmaan hyväksi puhuu toki toista kieltä.

Erehdytte tekin, Kontiolahden herra karjalainen, kun menneenä talwena kyhäsitte Karjalattareen mukamas wastineen minun kirjoituksilleni täältä ja päättelitte tuossa patkässänne, että minulle ”on isänmaanrakkaus tuntematon sana” ja

mitä kaikkea häwyttömyyttä ja moskaa te siinä latelitte, joihin ei kannata kajota. Kerskuittehan ”naurawanne imelästi minun kertomuksilleni” täältä. Naurakaa päälle waan edelleenkin! Tuon lapsellisen huwituksen minä kernaasti teille suon, hywin tietäen sen, että siihen ei paljon mistä kysytä, joka osaa nauraa hohottaa asioille, joista ei mitään tiedä. Saatte myös olla huoleti herra Kontiolahden karjalainen siitä, että en minä houkuttele teidänlaisia miehiä tulemaan tänne Ameriikkaan, sillä te kuolisitte täällä nälkään. Täällä menestywät ainoastaan todelliset työmiehet.

Noita kunnan työmiehiä on täällä kymmenkunta Joensuunkin tienoilta. Nuo Karjalan pojat owat kunnostaneet itsensä täällä tarmokkaina työmiehinä ja siiwolla käytöksellään woittaneet työpäälliköittänsä erityisen suosion ja muiden kansalaisten kunnioituksen. He ansaitsewat hyvästi ja owat jo lyhyessä ajassa säästäneet siewoisia rahoja. Se ei haittaisi, jos kunnan karjalaisia tulis tänne lukuisamminkin, niistä olisi täällä kansallisuudellemme kunniaa.

J.S.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteen

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L